

Zápis z jednání k implementaci nařízení Komise (EU) č. 312/2014 ze dne ze dne 26. března 2014, kterým se stanoví kodex sítě pro vyrovnávání plynu v přepravních sítích, do české legislativy

Datum: 22. dubna 2015
Čas: od 13:15
Místo: Dislokované pracoviště ERÚ – Praha
Účastníci: viz prezenční listina

S ohledem na nutnost implementace nařízení Komise (EU) č. 312/2014 ze dne 26. března 2014, kterým se stanoví kodex sítě pro vyrovnávání plynu v přepravních sítích, (dále jako „Nařízení“), do české legislativy, Energetický regulační úřad zorganizoval jednání s účastníky trhu s plynem, jehož cílem bylo projednání připomínek k modelu vyrovnávání plynárenské soustavy.

Tomuto jednání předcházely 2 veřejné konzultační procesy (VKP). První konzultační proces probíhal od 1. prosince 2014 do 4. ledna 2015 na základě zveřejnění dokumentu *Návrh Koncepce implementace NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) č. 312/2014 ze dne 26. března 2014, kterým se stanoví kodex sítě pro vyrovnávání plynu v přepravních sítích*, kdy bylo vypořádání vznesených podnětů zveřejněno. Druhý konzultační proces probíhal od 9. března 2015 do 31. března v souvislosti se zveřejněním dokumentu *Návrh Modelu implementace NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) č. 312/2014 ze dne 26. března 2014, kterým se stanoví kodex sítě pro vyrovnávání plynu v přepravních sítích*. Energetický regulační úřad zaslal dne 20. dubna 2015 vyjádření k vzneseným připomínkám k Návrhu Modelu jako podklad k uvedenému jednání.

Stěžejním tématem byl termín implementace nařízení do české legislativy. Energetický regulační úřad na základě zpětné vazby z prvního konzultačního procesu od účastníků trhu s plynem prosazuje termín 1. červenec 2016. Provozovatel přepravní soustavy, společnost NET4GAS, s.r.o., (dále jako „TSO“, nebo „N4G“) na jednání prosazovala termín implementace 1. října 2015 s tím, že budou použita prozatímní opatření podle čl. 47 Nařízení. ERÚ konstatoval, že tento termín je ze strany N4G prosazován i přes to, že původně při prvním konzultačním procesu N4G navrhoval termín pozdější implementace Nařízení s ohledem na dostatek času k projednání problematiky. Důvodem změny termínu ze strany N4G je údajné zjištění (s odkazem na zprávu Updated Gas Target Model zpracovanou ACER v lednu 2015) informace o nedostatečné likviditě na krátkodobém velkoobchodním trhu s plynem. Na základě této informace chce N4G vybudovat vyrovnávací platformu TSO, kde by se řešily vyrovnávací akce TSO. Společnost N4G předložila svůj návrh modelu trhu podle Nařízení Úřadu dne 20. dubna 2015 jako protinávrh k již zveřejněnému modelu ERÚ. Úřad si dovolil hlavní body návrhu TSO shrnout do prezentace, aby mohl TSO svůj návrh na jednání ostatním účastníkům představit. ERÚ se neztotožnil s výkladem Nařízení ve věci termínů pro podávání zprávy nezbytné pro použití prozatímních opatření a označil postup N4G za účelový vnášející výraznou nejistotu pro obchodníky. Prezentace a návrh modelu N4G budou účastníkům jednání i účastníkům trhu s plynem poskytnuty k vyjádření.

ERÚ zmínil existenci dvou nezávislých posudků ohledně návrhu modelu předloženého ERÚ ve věci posouzení jeho souladu s požadavky NC BAL.

N4G uvedl, že se mohou v rámci veřejného konzultačního procesu vyjadřovat k návrhům, aniž by to znamenalo, že s nimi souhlasí. ERÚ považuje stanovisko vyjádřené v rámci VKP za závazné, neboť má dopad na další harmonogram a procesní kroky.

Článek 47 nařízení je součástí kapitoly X Prozatímní opatření (články 45 – 50), v případě zavedení vyrovnávací platformy se bude tedy jednat o zavedení prozatímních opatření, která mají podporovat v co největší míře likviditu krátkodobého velkoobchodního trhu s plynem. Nařízení uvádí povinnost TSO v případě uplatnění prozatímních opatření vypracovat výroční zprávu, kterou konzultuje se zúčastněnými subjekty, následně tuto zprávu předloží vnitrostátnímu regulačnímu orgánu (tedy Energetickému regulačnímu úřadu) ke schválení. Podle čl. 46 odst. 3 nařízení se první zpráva má předložit do šesti měsíců po vstupu nařízení v platnost, z čehož vyplývá, že první zprávu měl TSO předložit v říjnu 2014. Lhůtu 6 měsíců pro podání žádost rozhodně nelze podle ERÚ považovat za lhůtu pořádkovou. Toto stanovisko bylo podpořeno některými účastníky jednání.

Přes výše uvedené argumenty na otázku ERÚ kdy N4G předloží zprávu podle článku 46 nařízení, N4G odpověděl, že ji podají tak, aby se vše stihlo. Energetický regulační úřad vyzval N4G předložení harmonogramu týkající se uvedené zprávy do pátku 24. dubna 2015, jestliže N4G bude trvat na svém výkladu uplatnění prozatímních opatření. Energetický regulační úřad upozorňuje, že předložená zpráva o prozatímních opatřeních od N4G musí být řádně prokonzultována se zúčastněnými subjekty, a že na rozhodnutí, zda ERÚ zprávu schválí, má ERÚ 6 měsíců, přičemž bude posuzovat dopad zprávy na harmonizaci vyrovnávacích režimů, usnadnění integrace trhu, zaručení nediskriminace, účinné hospodářské soutěže a efektivního fungování trhu s plynem. Zároveň než Úřad vydá rozhodnutí, povede konzultace s vnitrostátními regulačními orgány v sousedních členských státech a zohlední jejich stanoviska. Převážná většina účastníků jednání vyjádřili obavu z narušení modelu trhu s plynem s ohledem na prezentované termíny, neboť N4G navrhovaný termín implementace zakládá značnou míru nejistoty pro jejich činnost. V diskusi bylo zmíněno, že N4G původně (v rámci prvního konzultačního procesu) deklaroval, že termín implementace k 1. 1. 2016 vnímá jako vysoce ambiciózní, přičemž nyní preferuje termín ještě dřívější.

N4G nedokázal účastníkům jednání uspokojivě vysvětlit důvody zavedení vyrovnávací platformy a její přínos pro trh s plynem v ČR. Např. konkrétně na otázku, v čem bude vyrovnávací platforma lepší oproti vnitrodennímu trhu OTE, co přinese, uvedl N4G, že si není jistý, zda to přinese vyšší likviditu, bude primárně sloužit pro vyrovnávání soustavy a k jejímu bezpečnému provozu. Energetický regulační úřad však upozorňuje, že nařízení jasně ukládá důvod použití prozatímních opatření, a sice že prozatímní opatření se zavádí, pokud krátkodobý velkoobchodní trh s plynem postrádá nebo podle očekávání bude postrádat dostatečnou likviditu, popřípadě pro trhy, kde tržní platforma zcela chybí. V případě, že si není TSO zcela jist, že vyrovnávací platforma zvýší likviditu, není důvod platformu budovat, neboť má být zřizována za účelem zvýšení likvidity krátkodobého velkoobchodního trhu s plynem. Úřad jednoznačně deklaroval, že náklady na vyrovnávací platformu N4G nebudou uznány do regulace, neboť se jedná o zbytečný nástroj, který nepovede k rozvoji trhu s plynem v ČR.

Na jednání byly prezentovány společností OTE, a.s., čísla dokládající nárůst likvidity na vnitrodenním trhu s plynem a tedy i jeho připravenost na budoucí model trhu s plynem. Zástupci OTE dále zmínili, že další nárůst likvidity lze očekávat, pokud bude N4G používat vnitrodenní trh OTE pro účely vyrovnávacích akcí. (viz příložená prezentace).

N4G opětovně zdůrazňoval, že není dostatečná likvidita trhu s plynem (s tím, že nikdo z přítomných neuměl definovat pojem „dostatečná likvidita“), přičemž se opíral o prezentaci v rámci Gas Target Model (GTM), ze kterého údajně tato skutečnost vyplývá. Účastníci trhu a ERÚ se s takto prezentovaným závěrem neztotožňují, dále je v GTM uveden jako nelikvidní i trh v Německu; jediným likvidním trhem je NBP a TTF. Vyrovňovací platforma podle návrhu N4G by měla být jednokolová a v případě, kdy se nepodaří požadované množství vyrovnávacího plynu zobchodovat, využije N4G trhy v Německu, neboť německý trh je likvidnější než český. Jeden z obchodníků uvedl, že i v Německu aplikují vyrovnávací platformu, avšak jiný účastník jednání uvedl, že v Německu neuvažují platformou řešit primární nákup (ten proběhne na trzích v dané bilanční zóně), ale až jako třetí možnost a to jako místně omezenou případně s dodávkou/odběrem v konkrétním bodě a to zejména kvůli složitosti a omezeného propojení německé plynárenské soustavy.

Poskytování informací

Vzhledem ke komplexnosti realizovaných změn Úřad akceptuje využití základního informačního scénáře. Pokládá však za podstatné uvést, že toto řešení nepovažuje za konečné a bude při analýze fungování nového modelu balancingu usilovat o to, aby přesnost předávaných informací (ve smyslu skutečně naměřené spotřeby) byla jedním z klíčových parametrů pro hodnocení výkonu licencované činnosti, která je podle ustanovení § 3 odst. 2 EZ uskutečňována ve veřejném zájmu, a toto hodnocení, aby se promítlo do nastavení parametrů regulačních období. Energický regulační úřad navrhnul, aby vznikla pracovní skupina, která bude tuto problematiku řešit. Řešení ohledně měření typu B bude výstupem této skupiny. Výstup bude součástí konzultačního materiálu. Obchodníci uvedli, že je třeba zde navázat predikční systém.

Flexibilita/Flexibilita prostřednictvím akumulace

Někteří účastníci jednání vyjádřili své obavy ohledně souladnosti navrhovaného modelu s požadavky NC BAL. ERÚ v souladu s výše uvedenými posudky uvedl, že je přesvědčen o tom, že navrhovaný model splňuje požadavky NC BAL.

Návrhem N4G je neposkytovat flexibilitu a veškeré odchylky řešit čistým finančním vypořádáním s přírůžkou +/-10%. V případě poskytování služby flexibility na komerční bázi by podle jednoho z účastníků měla být tato skutečnost zohledněna v upravených povolených výnosech provozovatele přepravní soustavy.

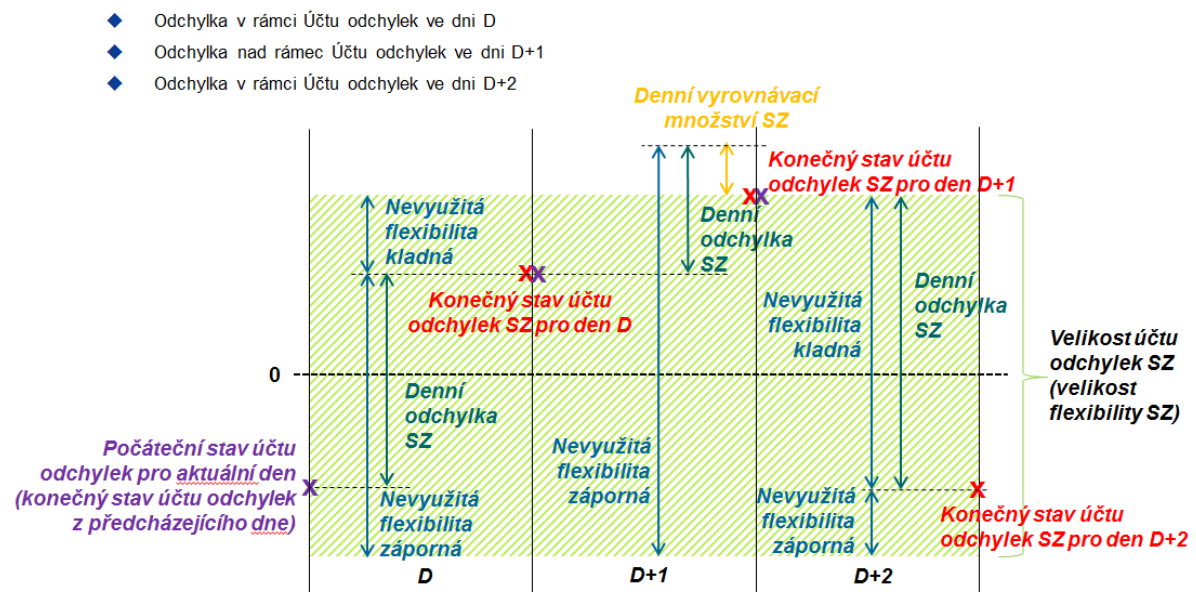
Někteří účastníci jednání byli toho názoru, že v případě neposkytování flexibility prostřednictvím akumulace obchodníkům budou požadovat zavedení poskytování informací podle „varianty 2“ – odchylku mezi predikcí spotřeb měření typu B, C, a CM poskytovanou obchodníkům ve dni D-1 a alokovaným odběrem pro účely odchylek by nesl někdo jiný než oni (např. TSO).

- ERÚ připomněl, že poskytování flexibility má TSO zahrnuto v tarifech za přepravu a tedy neposkytování flexibility znamená pro TSO změnu parametrů regulace
- Zástupce OTE upozornil, že v současnosti jsou poskytovány obchodníkům tolerance, které kompenzují nepřesnosti měření, přepočty a chyby plynoucí z aplikace metodiky TDD. Poskytování nebo neposkytování flexibility má pak dopad na zvolený scénář poskytování informací obchodníkům o odběrech
- Proběhla diskuse ohledně výše volné akumulace pro obchodníky. TSO nechce zveřejnit tolerance na OBA bodech. ERÚ prezentoval parametry nastavení tolerancí z roku 2006 (viz příložená prezentace). TSO slíbil, že zreviduje.

- Byla diskutována skutečnost, že nepřesnost TDD /koeficientu zbytkového diagramu/ v řádu okolo 10 % znamená, že takovou odchylku nemůže obchodník předpokládat a že právě flexibilita tuto skutečnost částečně kompenzuje.
- Zástupce DSO RWE uvedl, že bychom měli stále využívat stlačitelnosti plynu (akumulace) a není důvod měnit využívání akumulace.
- Jeden z obchodníků uvedl, že oproti stávajícímu stavu, kdy se náklady na odchylky limitně blíží nule, by návrh N4G znamenal vícenáklady v řádu 6 Kč/MWh (za celý trh tedy cca 500 mil. Kč), které by časem byly přeneseny na zákazníky a že takové zvýšení je zbytečné a nepotřebné.
- Dále byl ERÚ prezentován návrh na výši flexibility (akumulace) v navrhovaném modelu, který vychází z principů stanovení výše tolerancí v roce 2006. Účastníci trhu neuvodili svůj požadavek na rozdělení volné akumulaci mezi konto TSO a velikost flexibility pro obchodníky.
- Vzhledem k tomu, že účastníci jednání neměli možnost prostudovat navržený mechanismus před jednáním, bude jim příslušná prezentace poskytnuta tak, aby mohli po analýze zaslat ERÚ své stanovisko.

Trh s nevyužitou flexibilitou

N4G uvedl, že mu není zcela jasné, jak bude nákup nebo prodej nevyužité flexibility fungovat. Zástupce OTE přítomným prezentoval princip práce s odchylkami a nevyužitou flexibilitou.

Cena pro vyrovnání denního vyrovnávacího množství

N4G připomínkoval vypořádání daného bodu, kdy navrhuje 10% cenovou úpravu od tržní ceny (Powernext), neboť model ERÚ navrhuje 3 %. N4G se domnívá, že 10 % povede k větší motivaci obchodníků k vyrovnávání množství. Někteří účastníci jednání s touto výší nesouhlasili s tím, že výše cenové úpravy v některých členských státech je 2 % (Německo) a s tím, že vyšší hodnota znamená, že středová cena + přírážka bude téměř vždy vyšší než marginální cena nákupu/níže než marginální cena odprodeje a tedy systém bude zbytečně fungovat mimo reálně tržní ceny a bude generovat peníze. Pokud nebudou předloženy pádné argumenty k jiným návrhům, budou podle Energetický regulační úřad preferuje 3% variantu s tím, že se budou moci změnit s ohledem na vyhodnocení dopadů. Dá se předpokládat a doporučuje se, že cenová úprava bude ukotvena v cenovém rozhodnutí Úřadu s možností změny v případě, že se tato výše ukáže jako vysoká/nízká.

Energetický regulační úřad v závěru diskuze k tomuto tématu uvedl, že na základě proběhlé diskuze zváží nový kompromisní návrh N4G na cenovou úpravu ve výši 5 %.

Index OTE

Energetický regulační úřad si stojí za vypořádáním připomínek k tomuto bodu, uplatnění je na místě.

Vypořádání rozdílů + měna + návrh na zpracování měsíčního vyhodnocení

V souvislosti s vypořádací měnou ERÚ uvedl, že kvůli kurzovému riziku navrhuje, aby zúčtování odchylek a rozdílů ze zúčtování TDD bylo vypořádáno pouze v CZK. K návrhu se v rámci jednání nikdo nevyjádřil.

Problematika měření typu B a CM

Jeden z obchodníků vznesl otázku, zda by se dalo měření CM zrušit od 1. 1. 2016? Z přítomných se vyjádřila pouze společnost OTE, že změna by byla možná, ale pouze za předpokladu změny Pravidel trhu. V současnosti jsou pravidla práce s měřením typu CM resp. s tzv. virtuálními CM popsána v legislativě, a tudíž nelze postupovat v rozporu s platnými právními předpisy. Se zrušením však OTE souhlasí. Problematika (podmínky) převodu měření z B na měření A bude řešeno na separátním jednání, které ERÚ za tímto účelem svolá. Současně bude diskutována problematika TDD pro měření typu B, která se nepodaří převést na měření typu A.

Čistí tranzitéři

Cílem navrhované úpravy je dosažení větší transparentnosti. V rámci jednání byly navrženy 3 varianty:

- 1) Částečné odkrytí pouze pro OTE, každý čistý tranzitér by měl svou anonymní identifikaci v systému OTE
- 2) Částečné odkrytí pouze pro OTE s uvedením plné identifikace čistého tranzitéra v systému OTE
- 3) zrušení institutu čistého tranzitéra s tím, že i tyto subjekty by měly povinnost se plně registrovat u OTE

Dále byl diskutován názor ERÚ a některých účastníků, že v souladu v § 29 odst. (6) ve spojení s § 26 odst. (3) a (4) Pravidel trhu s plynem nemůže tzv. čistý tranzitér způsobit odchylku a že pokud ji působí tak je ze strany N4G porušován § 29 odst. (6) Pravidel trhu s plynem. N4G bylo uvedeno, že čistí tranzitéři přesto odchylky působí v důsledku matchingu, ale nedomnívá se, že by docházelo k porušování ustanovení podle § 29 odst. (6) Pravidel trhu s plynem.

V tuto chvíli se nejedná o klíčový prvek ovlivňující nový model vyrovnávání soustavy. Bude řešeno separátně na platformě (ERU –OTE –N4G).

Saldo konta neutrality

Byl diskutován mechanismus fungování salda konta neutrality. N4G uvedl, aby rozdělování proběhlo podle alokací s tím, že by probíhalo měsíční vypořádání. Tento navržený mechanismus by byl podle diskuze výhodný pro velké obchodníky. Podle výkladu ERÚ by se peníze z konta neutrality nevracely obchodníkům, ale zákazníkům. Za současného nastavení regulace by bylo

konto neutrality vyrovnáváno až po dvou letech. Byla položena otázka, zda by neměl být nalezen klíč pro rozdělování peněz z konta neutrality mezi obchodníky aktivní v daném období.

ERÚ tuto problematiku zvaží s tím, že zejména musí být minimalizována výše salda konta neutrality nastavením modelu.

Služba flexibility pro rok 2016

Některými obchodníky a nezávislým konzultantem byla vznesen dotaz, že dnes není vůbec jasné, na co je služba flexibility používána. Analýzou veřejně dostupných dat lze dojít k závěru, že flexibility je často aktivována proti směru systémové odchylky případně akumulace. Navíc je tato služba aktivována, i když je akumulace systému v celkem normálním stavu. Bez detailní zprávy od N4G tedy nelze dojít k závěru, zda je daná služba potřebná a v jakém rozsahu. Někteří účastníci jednání a nezávislý konzultant vyzvali ERÚ, aby požadoval předložení zprávy N4G v rozsahu uvedeném v materiálu zveřejněném v prvním kole konzultačního procesu a následnou veřejnou konzultaci před rozhodnutím o flexibilitě na rok 2016.

ERÚ stejně jako při předchozích jednáních k NC BAL deklaroval, že počítá s existencí služby flexibility. Měla by však být nastavena tak, aby byla využívána pouze pro účely, pro něž je určena, tj. že musí být N4G poskytnuta v takové míře, aby mohl zajistit požadavek na zajištění provozu soustavy. Měl by to však být nástroj, který provozovatel přepravní soustavy využije v případě selhání ostatních (tržních) nástrojů.

Na přímý dotaz N4G na rozsah služby flexibility ERÚ sdělil, že s ohledem na výše uvedené očekává rozsah služby flexibility pro příští rok v rozsahu 20 -25 % rozsahu pro rok 2015. Konkrétní výše bude analyzována na základě zprávy předložené N4G, jejíž požadovaný obsah a rozsah byl uveden v materiálu zveřejněném v prvním kole konzultačního procesu.

Vypořádání připomínek a zápis bude zveřejněn webu ERÚ.

ERÚ očekává od provozovatele přepravní soustavy harmonogram pro projednání a schválení jeho modelu.

Události po jednání

Energetický regulační úřad obdržel dne 24. dubna 2015 od provozovatele přepravní soustavy vyjádření, že „po další analýze okolností se provozovatel přepravní soustavy rozhodl neuplatňovat při implementaci nařízení Komise (EU) č. 312/2014 (NC BAL) vyrovnávací platformu. Upřesnění návrhu provozovatele přepravní soustavy na model vyrovnávání plynu v přepravní soustavě podle NC BAL v tomto bodě Vám dodáme v nejbližších dnech.“ Energetický regulační úřad dne 6. května 2015 vyzval provozovatele přepravní soustavy, aby i toto stanovisko bylo Úřadu zasláno oficiální cestou spolu s harmonogramem implementace návrhu modelu vyrovnávání plynu v přepravní soustavě, který předložil provozovatel přepravní soustavy.

Řada účastníků trhu s plynem na základě materiálů předaných po tomto jednání zaslala Energetickému regulačnímu úřadu (v kopii účastníkům trhu s plynem) své stanovisko ve věci

termínu implementace NC BAL. Doručená vyjádření obsahovala jasné stanovisko nesouhlasu s návrhem provozovatele přepravní soustavy ve smyslu termínu a způsobu implementace.

Prezenční listina

Implementace nařízení Komise (EU) č. 312/2014 ze dne ze dne 26. března 2014, kterým se stanoví kodex sítě pro vyrovnávání plynu v přepravních

Datum: 22. dubna 2015

Místo: Energetický regulační úřad - dislokované pracoviště Praha (Praržyzánská 1/7)

Společnost	Zástupce	E-mailová adresa	Podpis
Armex Energy, a.s.	Pavlíček Jiří	pl	
ČEZ, a.s.	Plášilová Doubravka	do	
ČEZ Prodej, s.r.o.	<i>DPLOVA' LABURE</i>		
E.ON Distribuce, a.s.	Pech Václav	va	
Lumius, spol. s r.o.	Jufica Radim	ju	
MND a.s.	Dobišek Marcel	do	
MPO	Král Vladislav	kr	
NET4GAS, s.r.o.	Heraecký Antonín	an	
NET4GAS, s.r.o.	Nešpor Pavel	74	
OTE, a.s.	Nečesaný Jakub	Ne	
OTE, a.s.	Chemišinec Igor	IC	
Pražská plynárenská Distribuce, a.s.	Holeňa Michal	mi	
Pražská plynárenská a.s.	Špánek Martin	ma	
RWE Česká republika a.s	Cajchanová Anna	an	
RWE Energie, s.r.o.	Hanus Philipp	ph	
RWE GasNet, s.r.o.	Mertlík Stanislav	Sta	
RWE Supply & Trading CZ, a.s.	Čermák Vladimír	vla	
SVSE	Piskač Luděk	svs	
Tauron Czech Energy s.r.o.	Zbožínek Tomáš	ton	
VNG Energie Czech s.r.o.	Vesecký Jaroslav	jar	
Nezávislý konzultant	Fajman Jaromír	jar	
ERÚ	Korandová Ivana	iva	
ERÚ	Svoboda Martin	ma	
<i>Pražská plynárenská Distribuce, Medvec Jaroslav</i>		ja	